

De bisschopstangara of blauwgrijze tangara

Door dr. Johan Ingels - Foto's Guillaume Feuillet.

18 april 2014

Thraupidae

De bisschopstangara of blauwgrijze tangara (*Thraupis episcopus*) behoort tot de familie van de Thraupidae, de tangara-achtigen. Volume 16 van het *Handbook of the Birds of the World (Tanagers to New World Blackbirds)* vermeldt dat deze zangvogelfamilie uit 283 soorten bestaat die alleen op het westelijk halfrond voorkomen, dus in Noord-, Midden- en Zuid-Amerika. Het woord *tangará* zelf is afkomstig uit de taal van de Tupi-indianen die in het Braziliaanse Amazonegebied leven. De naam *tangara* werd door de Europese ontdekkingsreizigers overgenomen en later gebruikt voor de grote groep, meestal kleurrijke zangvogels die we nu de Thraupidae noemen. Deze familienaam is afgeleid van *thraupis*, het Griekse woord voor tangara.

De *Complete Checklist: Vogels van de Wereld* van Michael Walters en André J. van Loon, een lijst met de Nederlandse naam van alle vogelsoorten, geeft de Nederlandse naam *tangare* aan alle soorten uit de familie Thraupidae. Deze vertaling is een misser! Het woord *tangara* is een zoveel mooiere naam voor deze prachtige vogels. In het Frans spreekt men ook over *tangara*, in het Engels over *tanager* en in het Duits inderdaad over *Tangare*.

In 1766 al beschreef Carl Linnaeus de bisschopstangara als *Tanagra episcopus*. Het type-specimen was afkomstig uit één van de Guyana's op de oostkust van noordelijk Zuid-Amerika, waarschijnlijk uit Cayenne in Frans-Guyana. De wetenschappelijke soortnaam komt van het Griekse woord voor bisschop, *episcopus*. Ook in het Frans en het Duits spreekt men respectievelijk over *tangara évêque* en *Bischofstangare*. Beide betekenen letterlijk bisschopstangara. Maar bisschopstangara vind ik een beetje een gekke naam voor deze tangara. In het Engels spreekt men over *blue-grey tanager*, dus over de blauwgrijze tangara, een naam gegeven omwille van de algemene lichaamskleur. Mij lijkt het een veel leukere naam voor deze tangara!

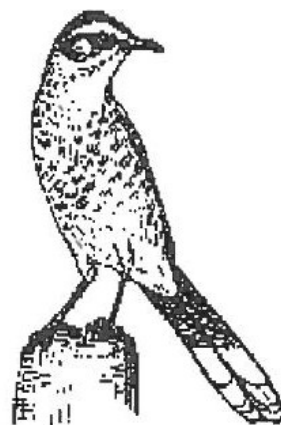

Het geslacht *Thraupis* bestaat uit 9 soorten, allemaal zo'n 16 à 18 cm groot. De bekendste *Thraupis*-soort is vast en zeker de bisschopstangara. Zijn verspreidingsgebied strekt zich uit van het zuidoosten van Mexico doorheen Midden-Amerika, met inbegrip van enkele Caraïbische eilanden, tot in de noordelijke helft van Zuid-Amerika, waar deze tangara voorkomt in het ganse Braziliaanse Amazonegebied en verder beneden ongeveer 2500 m in het Andes gebergte tot in het zuidoosten van Peru en het noorden van Bolivia. Ook op Trinidad en Tobago komt deze tangara voor. Er zijn niet minder dan 14 ondersoorten bekend, waarbij vooral de grootte van de witte schoudervlek verschilt van ondersoort tot ondersoort. Er zijn ondersoorten waarbij die witte schoudervlek volledig ontbreekt, bij andere ondersoorten is de witte schoudervlek duidelijk aanwezig.

De bisschopstangara is waarschijnlijk de meest voorkomende, maar zeker ook de bekendste tangara in zijn verspreidingsgebied. Deze tangara komt niet voor in primair oerwoud, maar wel in een groot aantal habitats in droge tot vochtige gebieden, met inbegrip van alle soor- ►

Van Tendeloo Eric

- * **Zaad-, insecten-, nectar- en vruchtenetende vogels**
- * **Diverse soorten voeders en toebehoren.**
- * **Sportieve prijzen.**

BOUWELSE STEENWEG 217 - 2560 NIJLEN - BELGIE

Openingstijden: Woensdag t/m Vrijdag 13.00 - 19.00 uur.

Zaterdag 9.00-12.00 en 13.00-18.00 uur.

Zondag 10.00-16.00 uur

Tel: 0032-3-4816697, Fax. 0032-3-4817814

ten bewoonde gebieden, plantages, stadsparken, secundair oerwoud, oerwoudranden, savannes met verspreide bomen en struikgewas, braakliggende terreinen en oevers van rivieren en waterplassen. Deze tangara doet het uitstekend in wat ze in het Engels *man-altered habitats* noemen, dus gebieden die door de mens volledig veranderd en/of in cultuur gebracht zijn, in zoverre zelfs dat allerlei gebouwen gebruikt worden om te roesten en om te nestelen. Zijn aanpassingsvermogen liet deze tangara zelfs toe om zijn verspreidingsgebied overal uit te breiden waardoor het aantal bisschopstangara's nog steeds toeneemt, zowel in landelijke als in verstedelijkte gebieden. Deze tangara is een echte cultuurvolger!

Insecten- en vruchtenetende vogel

De bisschopstangara is letterlijk een "insecten- en vruchtenetende vogel". Zijn voedsel bestaat uit insecten, bessen en vruchten, aangevuld met nectar. Als insecten worden in de literatuur onder andere vermeld: termieten (Isoptera), spinnen (Araneae) en allerlei rupsen. Als bessen en vruchten worden onder andere de besjes van allerlei soorten maretak (Loranthaceae) vermeld, maar ook de vingervormige vruchten van de overal voorkomende *Cecropia*, en zelfs zoete pepers (*Capsicum*). Nectar vinden ze vaak in bloeiende koraalbomen (*Erythrina*).

Maar deze tangara's richten ook schade aan in papaja- en bananenplantages (*Carica papaya* en *Musa*-soorten). Ze zijn namelijk gek op overrijpe papaja's en rijpe bananen!

Leefwijze

Bisschopstangara's worden zeker tijdens het broedseizoen altijd in paren aangetroffen. Ze gedragen zich opvallend en maken graag drukte. Vooral het mannetje zingt veel en luidruchtig. Het wijfje zingt ook, maar in mindere mate. Buiten het broedseizoen verzamelen deze tangara's zich vaak tot losse groepjes, vaak samen met de aanverwante palmtangara (*Thraupis palmarum*). 's Nachts komen ze soms in een vrij grote groep samen op een gezamenlijke slaappleaats. Ze sluiten regelmatig aan bij andere insecten- en vruchtenetende vogelsoorten en vormen dan gemengde groepen, vooral rond bessen- of vruchtendragende struiken en bomen.

Vogelspecialzaak: De Bosruiter
 Siervogels—kweekvogels—zangvogels
 Vogelbenodigdheden, alle soorten losse zaden,
 diverse speciale zaadmengelingen, levende
 voedseldieren en diepvriesinsecten.
 Door onze natuurlijke ligging zijn wij ook een
 rust- en oplaadpunt voor wandelaars en fietsers.

**Vogelspecialzaak
 "De Bosruiter"**

Tot ziens bij Jack en Carla
 Turfstraat 36, 4714 SG Sprundel
www.bosruitervogelspecialzaak.nl
 Tel. 0165-382782 Mobiel: 06-53594006

www.avian.nl

Avian Bird Food Products heeft een reeks
 complete en volwaardige voeding en
 voedingssupplementen voor uw kostbare vogels.

If quality counts!

AVIAN
 BIRD FOOD PRODUCTS

Een bisschopstangara
gaat zich tegoed doen
aan een overrijpe
papaja.

Foto's

Guillaume Feuillet.

Een bisschopstangara
met zijn snavel vol
vruchtvlies op weg
naar zijn nest met
jongen.

Een bisschopstangara
voert zijn twee
halfvolwassen jongen.

Nestbouw en legsels

Zowel het mannetje als het wijfje bouwen aan het nest. Het nest is een stevig, komvormig geheel bestaande uit allerlei levend en droog plantaardig materiaal, gebouwd op een hoogte van bijna op de grond tot hoog in een boomkruin, meestal in een vork van een goed bebladerde boomtak, of tussen de basis van de bladeren van een palmboom, en zelfs op gebinten en in openingen in muren van gebouwen. Nestmateriaal stelen van andere in aanbouwzijnde of zelfs afgewerkte nesten van andere vogels, komt regelmatig voor. Nog groen plantaardig materiaal zoals mos wordt regelmatig verwerkt bij het bouwen van een nest. Oude nesten groeien daarom vaak uit tot een cluster van levend groen dat helemaal niet meer aan nesten herinnert.

Het normale legsel bestaat uit twee witte tot lichtgrijsachtige eieren voorzien van bruine en zwarte stipjes en vlekjes. Alleen het wijfje broedt en de broedtijd bedraagt 12 tot 14 dagen. De jongen blijven zo'n 17 tot 18 dagen in het nest en worden door beide oudervogels gevoerd. Meestal worden meerdere nesten per jaar grootgebracht. ►

Aluminium volières & kooien

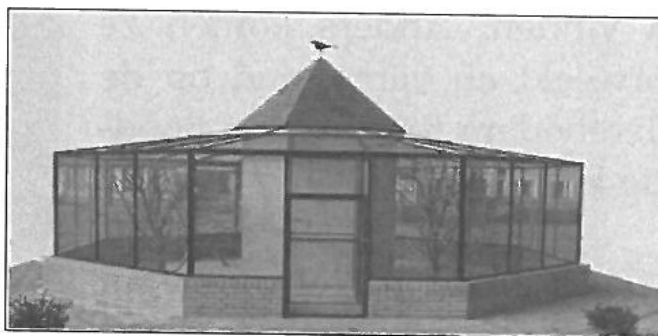
Angelenweg 70 – 5349 TC Oss

+31 (0) 412 40 20 88

+31 (0) 619 87 02 87

info@janicage.com

Openingstijden op afspraak.

Wij maken voor iedere relatie een volière op maat.

Wij verkopen ook vogels.

Volièrevogel

De bisschopstangara zou een goede volièrevogel moeten zijn. Er is geen uiterlijk verschil tussen de geslachten en het samenstellen van een koppeltje is daarom niet altijd makkelijk. Maar een echt koppel beweegt altijd samen doorheen de volièrre, waarbij het mannetje een duidelijk "machogedrag" vertoont! Als bijvoorbeeld het koppel zich verplaatst, zal het mannetje veelal als eerste wegvliegen gevolgd door het wijfje. Deze tangara is vrij sociaal, niet agressief. Maar een stelletje bisschopstangara's zal pas tot zijn recht komen in een ruime, beplante volièrre zonder al te veel medebewoners. Als omnivoor kan hij makkelijk gehouden worden op een dieet bestaande uit een goed zachtvoer, een nectarmengsel en allerlei gekweekte insecten zoals ze in de vogelhandel verkrijgbaar zijn. Maar ook allerlei bessen zoals lijster- en vlierbessen, en andere vruchten zoals bananen, appels, sinaasappelen, druiven en nog veel meer, kunnen uitgeteerd worden en voor afwisseling zorgen.

Open nestkastjes worden graag gebruikt als nestplaats. Als nestmateriaal kan allerlei levend en droog plantaardig materiaal aangeboden worden. Als voedsel voor de nestjongen komen zeker de eerste dagen vooral insecten in aanmerking, bessen en vruchten en zachtvoer alleen zijn dan niet voldoende.

In een buitenvolièrre moeten bij regenweer pas uitgevlogen jongen wel een beschut plekje kunnen vinden. Anders komen ze doorweekt en verkleumd op de volièrebodem terecht, wat noodlottig kan aflopen.

De foto's bij dit artikel van in het wild levende bisschopstangara's werden gemaakt door Guillaume Feuillet, een birdwatcher uit Frans-Guyana. ◀

Aluminium volièrres

pb
Aluminium

Fabrieksweg 34
5683 PP Best
Tel: (0499) 374395
Fax: (0499) 375048
Email: info@eurokooi.nl

www.eurokooi.nl

- Volièrres naar uw eigen ontwerp
- Compleet of zelfbouwpakket
- Onderhoudsvrij aluminium
- Diverse kleuren op voorraad (poedercoating)

Zaterdag geopend van 9.00 tot 15.00 u. of op afspraak

Kwaliteit
Aluminium volièrres

